

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Agent of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

## **MARTINIE protiv FRANCUSKE**

### **(članak 6. stavak 1.)**

#### **Presuda velikog vijeća od 12. travnja 2006.**

Povreda članka 6., stavka 1. (pravo na pošteno suđenje) zbog nemogućnosti podnositelja zahtjeva da zatraži javnu raspravu pred Revizorskim sudom;

Povreda članka 6., stavka 1. zbog položaja državnog odvjetnika u postupku pred Revizorskim sudom;

Povrede članka 6., stavka 1. zbog nazočnosti povjerenika Vlade prilikom vijećanja Conseil d'Etat.

### **ČINJENICE**

Podnositelj zahtjeva Michel Martinie francuski je državljanin star 58 godina i živi u Papeetu (Francuska). U relevantno vrijeme bio je računovođa za Lycée René Cassin u Bayonneu.

U lipnju 1987. godine Lycée René Cassin i francuski Savez Basque Pelota osnovali su Nacionalni centar za usavršavanje Basque Pelota (CNEA) kako bi mladim atletičarima omogućili nastavak studija dok su trenirali. Ravnatelj škole bio je direktor CNEA i dužnosnik koji je odobravao troškove, a podnositelj zahtjeva, imenovan glavnim tajnikom, bio je računovođa. U prosincu 1987. godine ravnatelj je odredio fiksnu mjesečnu naknadu u korist direktora CNEA (tj. sebi) i glavnom tajniku (tj. podnositelju zahtjeva).

Dana 17. listopada 1997. godine Regionalni revizorski ured u Aquitaineu smatrao je da podnositelj zahtjeva duguje školi više od 221,000 franaka (FRF) na ime uplata koje je izvršio kao javni računovođa škole između 1989. i 1993. godine. Te su se isplate odnosile, između ostaloga, na fiksnu mjesečnu naknadu i naknadu za godišnji odmor isplaćenu ravnatelju kao direktoru CNEA i podnositelju zahtjeva kao glavnom tajniku. Regionalni revizorski ured primijetio je u svojoj presudi da te naknade nisu bile odobrene od strane upravnog odbora Lycée René-Cassin, usprkos činjenici da je on bio jedino tijelo s ovlastima uspostaviti sustav naknada.

Po žalbi Revizorskom sudu, plativ iznos bio je smanjen na oko 191,900 FRF. Revizija podnositelja zahtjeva bila je utvrđena „nedopuštenom“ od strane Conseil d'Etat.

## POSTUPAK I SASTAV SUDA

Zahtjev je podnesen Europskom sudu za ljudska prava 15. veljače 1999. godine. Utvrđeno je da je djelomično dopušten 13. siječnja 2004. godine.

Dana 3. svibnja 2005. godine vijeće Suda koje je postupalo u predmetu ustupilo je nadležnost velikome vijeću na temelju članka 30. Konvencije. Rasprava red velikim vijećem održana je u Zgradi ljudskih prava u Strasbourgu 16. studenog 2005. godine.

Presudu je donijelo veliko vijeće od 17 sudaca.

## PRIGOVORI

Pozivajući se na članak 6. stavak 1. Konvencije, podnositelj zahtjeva je prigovorio da je postupak pred Revizorskim sudom bio nepošten jer mu prije rasprave nije bilo dostavljeno izvješće suca izvjestitelja (a bilo je poslano državnom odvjetniku) i da je sudac izvjestitelj sudjelovao u vijećanju sudskoga vijeća. Nadalje je prigovorio da nije niti bio pozvan na raspravu niti je bio pozvan da dostavi svoje očitovanje, pa čak nije bio niti obaviješten o datumu rasprave, koja, štoviše, nije bila javna. Podnositelj zahtjeva je na kraju prigovorio i da je povjerenik Vlade sudjelovao u vijećanju Conseil d'Etat.

## ODLUKA SUDA

### Primjenjivost članka 6. stavka 1.

S obzirom na zaposlenje podnositelja zahtjeva koje je isključivalo bilo kakvo sudjelovanje u vršenju ovlasti prenesenih javnim pravom i dužnosti kojima je cilj čuvati opće interese države ili drugih javnih vlasti, Sud je zaključio da je u ovome predmetu primjenjiv članak 6. stavak 1. Prema tome, odbacio je prethodni prigovor francuske Vlade u tom pogledu.

### *Postupak pred Revizorskim sudom*

#### *Nepostojanje javne rasprave*

Sud je ponovio da javni karakter postupka pred sudskim tijelima štiti stranke u postupku od tajnog vršenja pravde bez ikakve javne kontrole i da je jedan od sredstava kojima se može održati povjerenje u sudove, više i niže.

Sud je primijetio kako francusko pravo ne daje priliku zatražiti javnu raspravu bilo u prvom stupnju pred regionalnim revizorskim uredom ili po žalbi pred Revizorskim sudom. Prihvatio je da je u načelu, s obzirom na tehničku prirodu vršenja kontrole računa, bolje s tim postupati u pisanom obliku a ne usmenim argumentima. Stoga članak 6. stavak 1. ne zabranjuje da se postupak, sve dok je ograničen na kontrolu računa, vodi bez javnosti.

Međutim, ako je postupak doveo do određivanja globe protiv dotičnog javnog računovođe, njegov financijski položaj je izravno pogođen. Tada je razumljivo da će dotični računovođa smatrati da je javna kontrola računa nužan uvjet za zaštitu prava na koja bi on trebao moći osloniti, barem u žalbenoj fazi.

Zaključno, budući da je postupak pred regionalnim revizorskim uredima bio vođen bez nazočnosti javnosti, Sud je smatrao bitnim da javni računovođe mogu tražiti javnu raspravu pred Revizorskim sudom po žalbi protiv presude regionalnog revizorskog ureda kojom se protiv njih određuje globa. Ako nije postavljen takav zahtjev, rasprava može ostati zatvorena za javnost, s obzirom na tehničku narav postupka.

Budući da g. Martinie nije mogao zatražiti javnu raspravu pred Revizorskim sudom, Sud je presudio da je došlo do povrede članka 6. stavka 1.

#### *Poštenost postupka*

Sud je smatrao da je postojala neravnoteža u postupku koja je bila na štetu javnog računovođe, u odnosu na položaj državnog odvjetnika: za razliku od računovođe, on je bio nazočan na raspravi, bio je unaprijed obaviješten o mišljenju suca izvjestitelja, i čuo je tvrdnje ovoga (i tvrdnje suca protu-izvjestitelja) na raspravi, potpuno je sudjelovao u postupku te je mogao izraziti svoje mišljenje usmeno bez da mu računovođa proturječi. Bilo je irelevantno je li državni odvjetnik bio ili nije bio smatran „strankom“, budući da je iz tih razloga, zajedno s ovlastima koje su mu dane njegovim funkcijama, bio u položaju utjecati na odluku vijeća o tome hoće li odrediti globu na način koji bi mogao biti nepovoljan za računovođu.

Po mišljenju Suda, ta je neravnoteža naglašena činjenicom da rasprava nije bila javna i da je stoga bila vođena bez ikakve kontrole bilo od strane dotičnoga računovođe, bilo javnosti.

Sud je stoga zaključio da je došlo do povrede članka 6. stavka 1. i u tom pogledu.

#### *Postupak pred Conseil d'Etat*

Glede sudjelovanja povjerenika Vlade u vijećanju vijeća Conseil d'Etat, Sud je potvrdio svoju uvriježenu sudsku praksu o tom pitanju, prema kojoj je to sudjelovanje dovelo do povrede članka 6., stavka 1.

Predsjednik Wildhaber je dao izjavu. Suci Tulkens, Maruste i Fura-Sandström dali su zajedničko sukladno mišljenje, a suci Costa, Caflisch i Jungwiert su dali zajedničko djelomično suprotno mišljenje. Ta su mišljenja u dodatku presude.

Sud je jednoglasno presudio da je utvrđenje povrede samo po sebi predstavljalo dovoljnu pravičnu naknadu za nematerijalnu štetu koju je pretrpio podnositelj zahtjeva. Na temelju članka 41. (pravična naknada) Sud je odlučio dosuditi podnositelju zahtjeva 9.338,54 EUR na ime troškova i izdataka.